

Abstrakt

GEMMOTERAPIE A JEJÍ VYUŽITÍ V PRAXI

Student: Škodová Adriana

Vedoucí diplomové práce: PharmDr. Jitka Pokladníková, Ph.D.

Katedra sociální a klinické farmacie, Farmaceutická fakulta v Hradci Králové, Univerzita Karlova v Praze, Česká republika

Úvod: Gemmoterapie neboli medicína pupenů je bylinná léčebná metoda, jejíž kořeny sahají až ke Středověku a lidovému léčitelství. Pro výrobu lihoglycerinových macerátů používá zárodečné části rostlin (především pupeny), které prokazatelně obsahují větší množství některých důležitých obsahových látek s léčivými vlastnostmi oproti dospělým částem rostlin.

Cíl práce: Cílem této práce bylo shrnout základní informace o gemmoterapii z dostupné literatury; shrnout popis tradičního použití vybraných rostlin a z nich připravovaných gemmoterapeutik; vytvořit přehled provedených studií (evidence based literatury) - zejména se zřetelem k obsahovým látkám, potvrzujících léčivé vlastnosti, poukazujících na nežádoucí účinky, lékové interakce a kontraindikace.

Metodika: Obecné informace o gemmoterapii byly čerpány především z knih dostupných v českém jazyce. Sběr dat probíhal od října 2016 do srpna 2017 a vyhledávání evidence based literatury probíhalo hlavně pomocí elektronických databází PubMed, Web of Science, Wiley Online Library, Science Direct a vyhledávače Google Scholar.

Výsledky: V minulosti byly provedeny analytické studie zaměřujících se na obsahové látky v zárodečných tkáních i studie farmakologické. Například u pupenů lípy se potvrdily silné sedativní účinky. Byly pozorovány rozdíly v zastoupení a koncentracích těchto látek mezi dospělými částmi rostlin a zárodečnými tkáněmi. V současné chvíli jsou nejvíce prozkoumané preparáty připravené z černého rybízu, lípy a břízy. Co se týče nežádoucích účinků léčby, kontraindikací a lékových interakcí, nebyly nalezeny žádné studie, které by na ně poukazovaly.

Závěr: K 18 ze 44 zkoumaných rostlin byly nalezeny studie potvrzující některé léčebné účinky gemmoterapeutik. Gemmoterapie je metodou léčebnou, ale i preventivní. Vzhledem k šetrnosti je vhodná pro dlouhodobé užívání. Přínosem by bylo pokračování ve shromažďování dalších informací a především provádění dalších výzkumů v této oblasti.

Klíčová slova: gemmoterapie, tradiční použití, účinnost, mechanismus účinku, nežádoucí účinky, kontraindikace, lékové interakce